

Rookenquête 2018

Een rapport voor Stichting tegen Kanker, uitgevoerd door GfK Belgium

Stichting tegen Kanker

Stichting tegen Kanker is een Belgische stichting met als missie de strijd tegen kanker.

Het onderzoek werd opgezet om gedetailleerde kwantitatieve inzichten te verzamelen over de **prevalentie van roken** en om het **draagvlak voor beleidsmaatregelen inzake roken** te meten.

Hoewel de methode van beide studies verschilt zijn de resultaten uit 2018 vergeleken met 2017 om de resultaten te kaderen. Hier spreekt men echter niet van evolutie.

Steekproef

3548 Belgen tussen 15-75 jaar
oud

Methodologie

Veldwerk

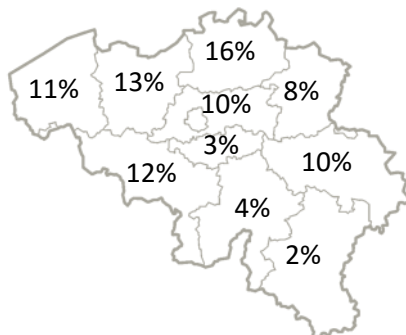
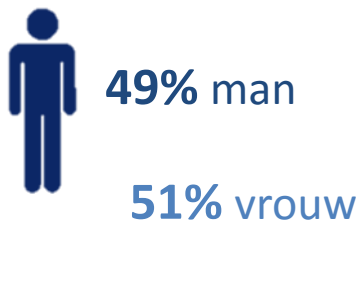
Online survey (10min.)
Maart 2018

Respondenten werden
gescreend op:

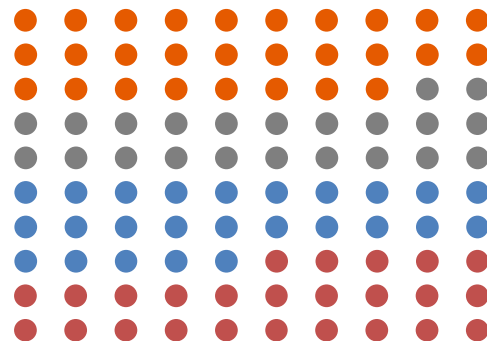
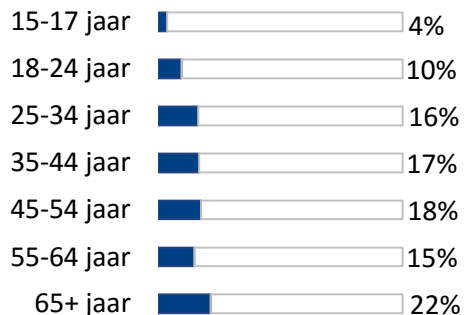
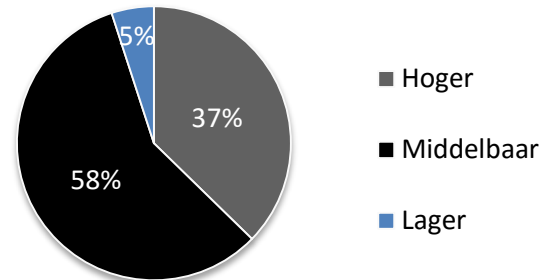
- Leeftijd (15-75 j.)
- Geslacht
- Provincie
- Sociaaleconomische klasse

Steekproef

De gewogen steekproef is representatief voor de totale Belgische bevolking 15+

Vlaanderen
58%
Brussel
10%
Wallonië
32%

● Sociale klasse 1-2 (Hoogste) ● Sociale klasse 5-6
● Sociale klasse 3-4 ● Sociale klasse 7-8

De percentages zijn berekend op de totale steekproef | Basis: Allen (n=3.548)

1 op 5
van de Belgen rookt

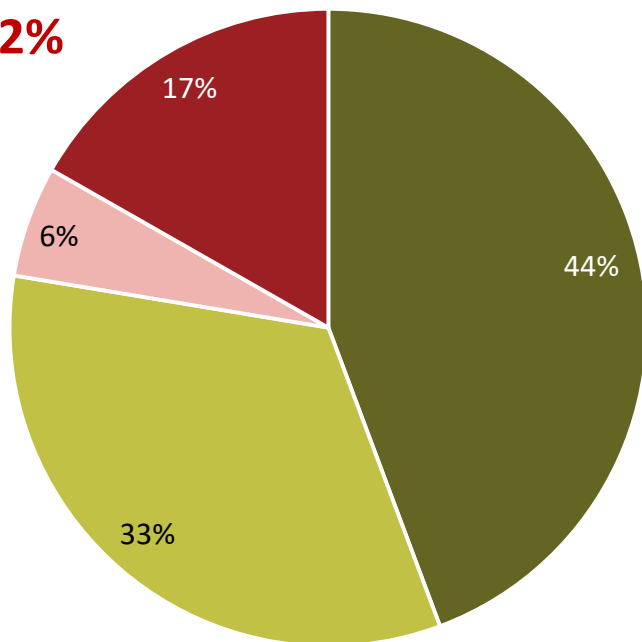

Overzicht rookgedrag

1 op 5 Belgen rookt en bijna de helft heeft nog nooit gerookt

Totaal rokers

22%

■ Nooit gerookt

■ Vroeger gerookt, maar gestopt

■ Rookt, maar niet dagelijks

■ Rookt dagelijks

Basis: Allen (n=3.548)

Wie zijn dit?

45-54 jarigen

Wallonië

Sociale klasse 7-8

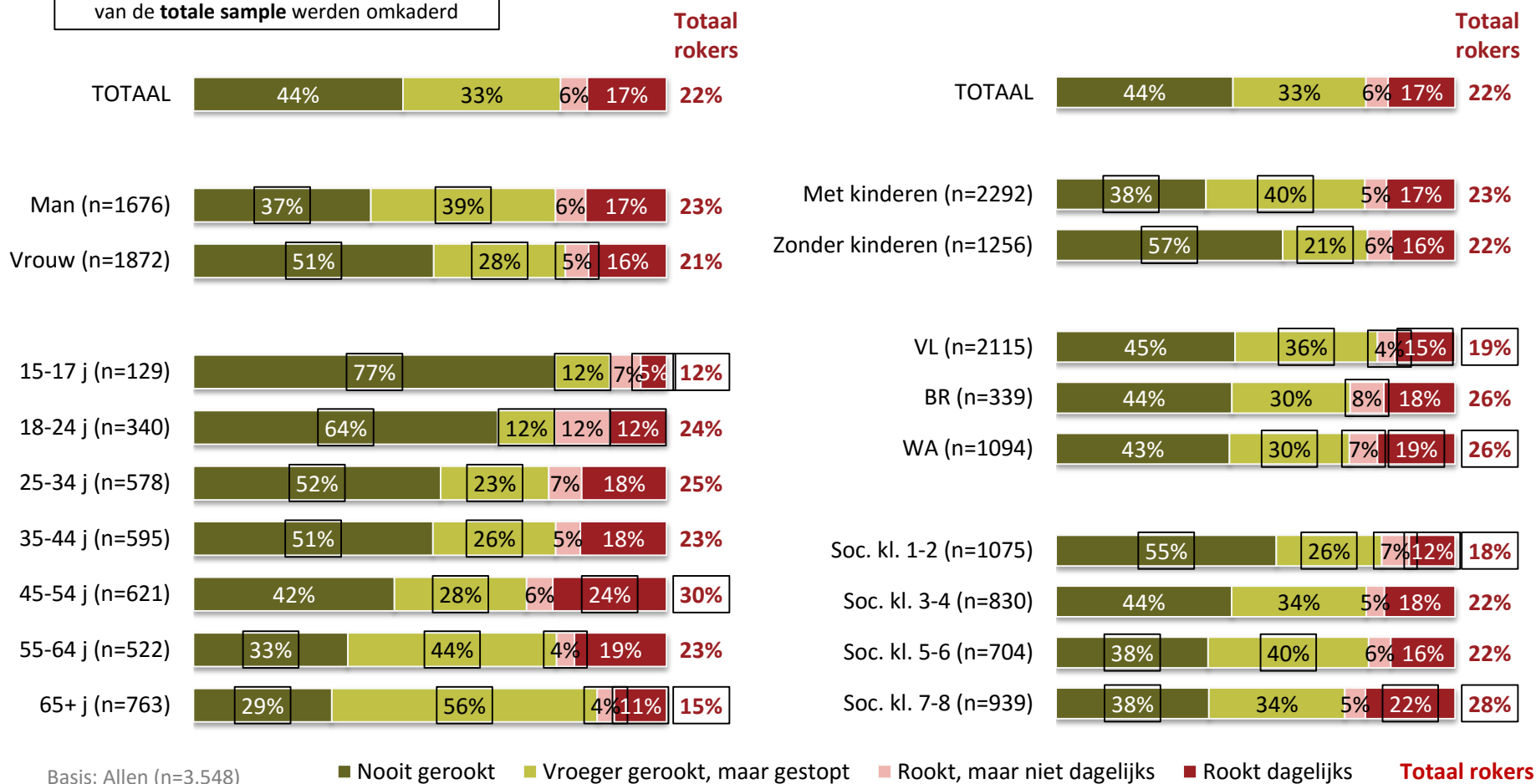
2017

Hoewel het aantal occasionele rokers gestegen is blijft het aantal dagelijkse rokers stabiel.

Overzicht rookgedrag

Het aantal rokers ligt beduidend lager bij de jongste en de oudste leeftijdsgroepen, alsook bij de hoogste sociale klasse en in Vlaanderen. Bij 45-54 jarigen, Wallonië en de laagste sociale klasse zijn er significant meer rokers

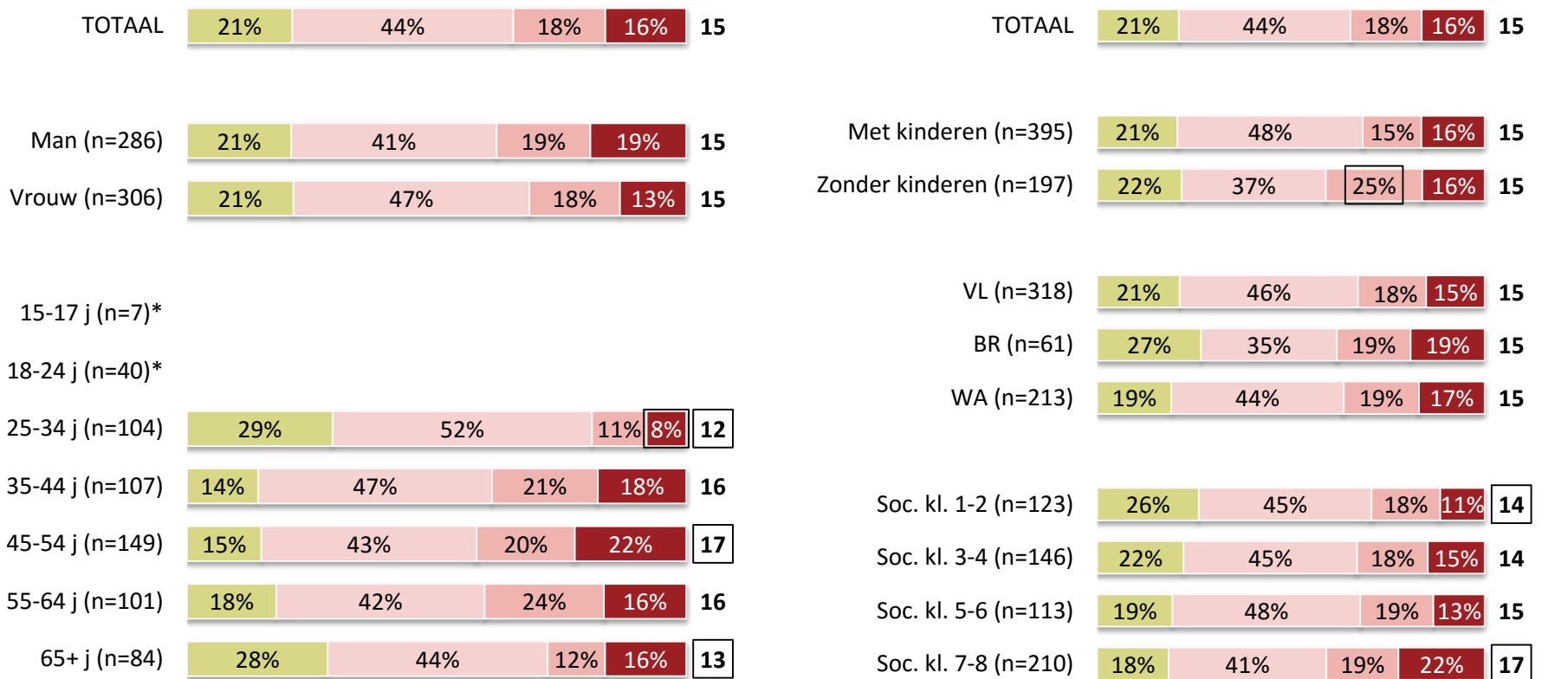
Significante verschillen ten opzichte van de **totale sample** werden omkaderd

Gemiddeld aantal gerookte sigaretten per dag (dagelijkse rokers)

Gemiddeld roken dagelijkse rokers 15 sigaretten per dag. De jongere en oudste leeftijdscategorieën, en de hoogste sociale klasse roken gemiddeld minder sigaretten per dag. De laagste sociale klasse en 45-54 jarigen roken het meest.

Significante verschillen ten opzichte van de **totale sample** werden omkaderd

Basis: Dagelijkse rokers (n=592)

* Basis te laag (<50)

■ <10
 ■ 10-15
 ■ 16-20
 ■ >20
 □ Gemiddeld aantal gerookte sigaretten

Waar laatste pakje sigaretten/roltabak gekocht

Sigaretten/roltabak worden voornamelijk gekocht in de dagbladwinkel en het grootwarenhuis. De nachtwinkel is het populairst bij de drie jongste leeftijdsgroepen

Significante verschillen ten opzichte van de **totale sample** werden in kleur aangeduid

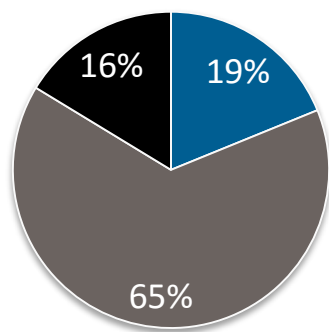
	Geslacht		Leeftijd							Regio			Sociale klasse				
	Man	Vrouw	15-17	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	+65	VL	BR	WA	1-2	3-4	5-6	7-8	
	n=392	n=396	n=16*	n=78	n=143	n=136	n=183	n=121	n=111	n=411	n=89	n=288	n=195	n=184	n=151	n=258	
Dagbladwinkel	34%	33%	36%	%	34%	23%	31%	40%	36%	41%	38%	25%	32%	34%	33%	35%	35%
Grootwarenhuis	30%	27%	33%	%	29%	27%	25%	31%	36%	34%	31%	38%	25%	25%	29%	31%	34%
Tankstation	11%	12%	10%	%	9%	11%	19%	10%	11%	6%	9%	6%	16%	11%	13%	10%	10%
Buurtwinkel	8%	8%	7%	%	5%	16%	9%	5%	4%	6%	7%	12%	8%	9%	8%	7%	8%
Nachtwinkel	7%	7%	7%	%	14%	14%	7%	4%	2%	0%	6%	6%	8%	6%	7%	5%	9%
Gespecialiseerde tabakszaak	4%	6%	2%	%	2%	4%	4%	2%	5%	6%	4%	6%	3%	6%	4%	4%	2%
Groothertogdom Luxemburg	3%	4%	2%	%	1%	1%	2%	6%	4%	3%	2%	1%	6%	4%	3%	6%	1%
Vrienden / straatverkopers	0%	0%	0%	%	1%	1%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	1%	0%	1%
Automaat	0%	0%	0%	%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%
Andere	1%	1%	0%	%	0%	1%	0%	2%	1%	0%	1%	1%	0%	1%	0%	0%	1%
Weet het niet	2%	2%	1%	%	4%	3%	1%	0%	0%	4%	1%	4%	2%	3%	2%	1%	0%

Basis: Rokers (n=788)

* Basis te laag (<50)

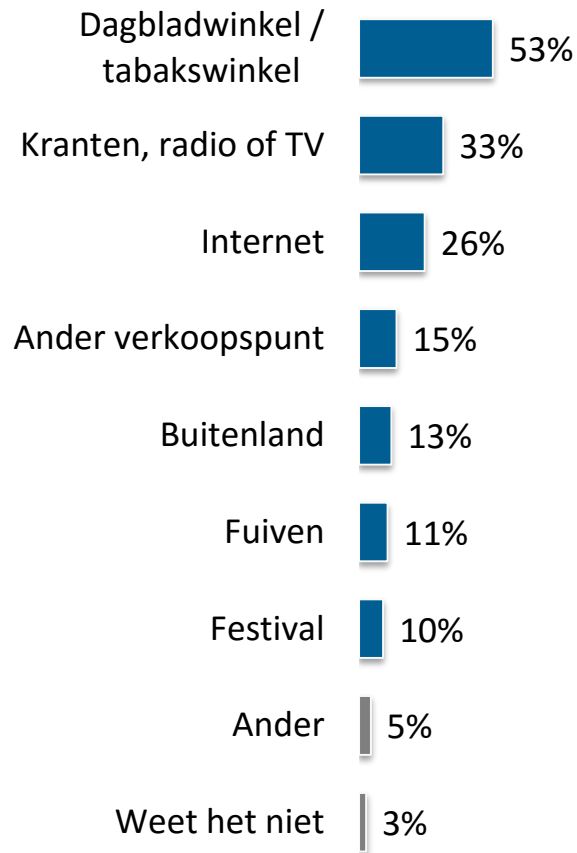
Tabaksreclame gezien (rokers)

1 op 5 rokers geeft aan tabaksreclame gezien te hebben in de afgelopen drie maanden.
Voornamelijk in de dagblad- en tabakswinkel (53%)

- Heeft tabaksreclame gezien
- Heeft geen tabaksreclame gezien
- Geen mening

→
n=148

Type tabaksproduct gerookt (rokers)

De meeste rokers roken gewone sigaretten. Deze zijn het populairst onder vrouwen, 18-24 jarigen, Vlaanderen en de hoogste sociale klasse

Significante verschillen ten opzichte van de **totale sample** werden in kleur aangeduid

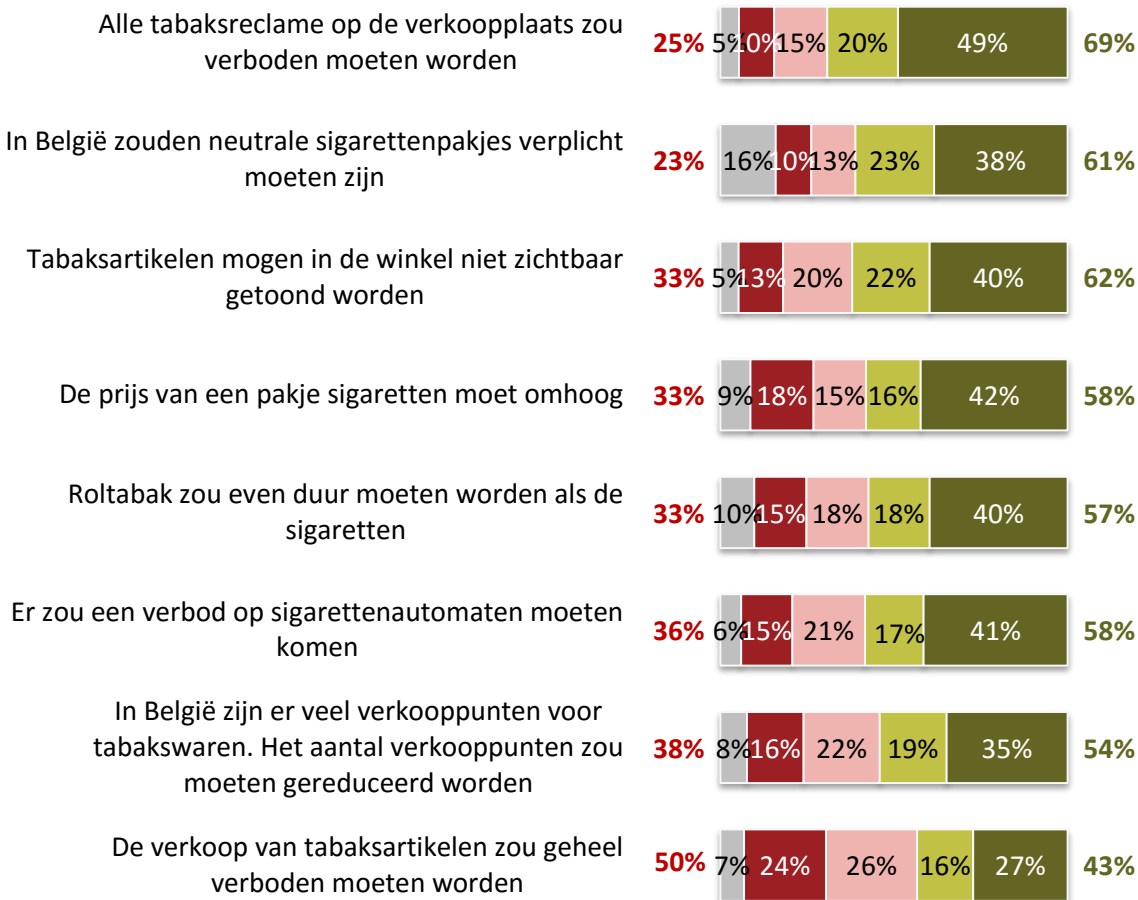
	Geslacht		Leeftijd							Regio			Sociale klasse				
	Man	Vrouw	15-17	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	+65	VL	BR	WA	1-2	3-4	5-6	7-8	
	n=438	n=425	n=23*	n=81	n=162	n=153	n=198	n=128	n=118	n=451	n=100	n=312	n=210	n=211	n=168	n=274	
Gewone sigaretten	64%	60%	69%	%	75%	69%	68%	59%	60%	59%	68%	68%	58%	74%	67%	61%	57%
Roltabak	37%	38%	35%	%	33%	33%	42%	42%	36%	30%	31%	30%	46%	28%	32%	34%	49%
Elektronische sigaret	32%	34%	29%	%	37%	46%	38%	29%	18%	19%	27%	42%	35%	43%	35%	29%	23%
Sigaar of cigarillo	9%	15%	3%	%	6%	7%	9%	8%	7%	18%	8%	12%	9%	11%	13%	10%	4%
Waterpijp	3%	3%	2%	%	8%	4%	3%	1%	1%	2%	2%	4%	3%	3%	5%	2%	2%
Pijp	2%	2%	2%	%	3%	2%	1%	0%	3%	3%	2%	5%	1%	4%	2%	1%	1%
Andere	6%	6%	6%	%	5%	5%	7%	7%	6%	6%	7%	8%	5%	5%	8%	7%	5%

Basis: Rokers (incl. elektronische sigaretten) (n=863)

* Basis te laag (<50)

Verkrijgbaarheid/zichtbaarheid tabaksartikelen

3 op 4 vindt dat alle tabaksreclame op de verkoopplaats verboden moet worden.
Er zijn bijna 3x zoveel voorstanders van neutrale pakjes als tegenstanders.

Vlamingen staan iets minder open om de wetgeving rond roken te verstrengen dan de rest van België, met uitzondering van de prijsverhoging en het terugbrengen van verkooppunten waar ze een gemiddelde score geven.

Jongeren (18-34) zijn vaker voorstander voor een strenger beleid, terwijl 45-65 jarigen vaker tegen zijn.

De hogere sociale klasse stemt vaker op een prijsverhoging (van een pakje of roltabak) dan de lagere sociale klasse.

We zien ook het verwachte verschil dat niet-rokers vaker akkoord zijn met de stellingen om de verkrijgbaarheid en zichtbaarheid van tabaksartikelen te beperken. Toch is de helft van de rokers het eens dat tabaksreclame op de verkoopplaats verboden moet worden alsook dat in België neutrale pakjes verplicht moeten zijn. Rokers zijn vooral tegen een algemeen verbod op tabaksartikelen en de verhoging van de prijs van een pakje sigaretten of roltabak.

Verkrijgbaarheid/zichtbaarheid tabaksartikelen

3 op 4 vindt dat alle tabaksreclame op de verkooppaats verboden moet worden.

Er zijn bijna 3x zoveel voorstanders van neutrale pakjes als tegenstanders.

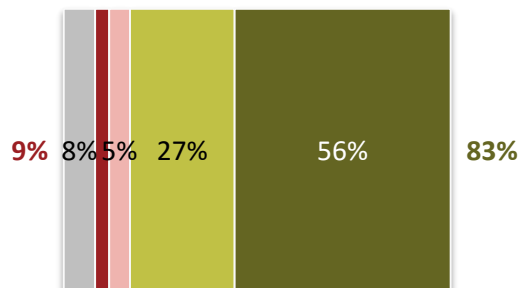
	Geslacht		Leeftijd							Regio			Sociale klasse				Rookgedrag		
	Man n=1676	Vrouw n=1872	15-17 n=129	18-24 n=340	25-34 n=578	35-44 n=595	45-54 n=621	55-64 n=522	+65 n=763	VL n=2115	BR n=339	WA n=1094	1-2 n=1075	3-4 n=830	5-6 n=704	7-8 n=939	Niet- rokers n=1597	Ex- rokers n=1163	Rokers n=788
Alle tabaksreclame op de verkooppaats zou verboden moeten worden	67%	71%	70%	72%	72%	68%	65%	65%	73%	66%	72%	74%	72%	70%	67%	68%	78%	70%	50%
In België zouden neutrale sigarettenpakjes verplicht moeten zijn	62%	60%	57%	57%	65%	60%	56%	56%	69%	59%	64%	64%	61%	61%	62%	60%	64%	64%	50%
Tabaksartikelen mogen in de winkel niet zichtbaar getoond worden	61%	63%	67%	68%	71%	63%	55%	55%	62%	56%	68%	72%	65%	62%	59%	61%	72%	62%	43%
De prijs van een pakje sigaretten moet omhoog	60%	56%	68%	65%	61%	60%	49%	50%	62%	58%	62%	57%	65%	60%	57%	50%	73%	61%	25%
Roltabak zou even duur moeten worden als de sigaretten	58%	57%	59%	63%	63%	59%	50%	49%	60%	58%	59%	56%	62%	55%	58%	53%	69%	58%	32%
Er zou een verbod op sigarettenautomaten moeten komen	59%	58%	65%	63%	63%	58%	53%	53%	60%	56%	61%	62%	59%	58%	58%	58%	69%	59%	37%
Het aantal verkooppunten zou moeten gereduceerd worden	53%	55%	62%	63%	59%	54%	49%	45%	56%	53%	55%	55%	55%	53%	55%	53%	67%	53%	31%
De verkoop van tabaksartikelen zou geheel verboden moeten worden	44%	43%	51%	53%	53%	45%	39%	33%	41%	40%	48%	48%	43%	44%	44%	42%	54%	41%	26%

Opmerking: inclusief antwoordoptie 'Weet niet'

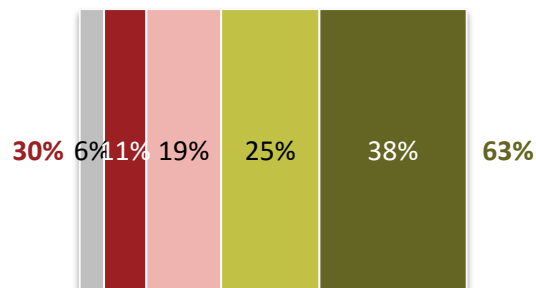
Andere overheidsmaatregelen

Meer dan 8 op 10 vindt dat de overheid zeer terughoudend en transparant moet zijn inzake hun contact met de tabaksindustrie. Nog 3 op 10 gaat (eerder) niet akkoord met de stelling dat roken een verslaving is en bijgevolg geen vrije keuze meer.

De overheden moeten zeer terughoudend en transparant zijn inzake hun contacten met de tabaksindustrie

Roken is een verslaving en bijgevolg geen vrije keuze meer

Basis: Allen (n=3.548) ■ Totaal niet akkoord ■ Weet niet ■ Niet akkoord ■ Eerder niet akkoord ■ Eerder akkoord ■ Akkoord ■ Totaal akkoord

Andere overheidsmaatregelen

Meer dan 8 op 10 vindt dat de overheid zeer terughoudend en transparant moet zijn inzake hun contact met de tabaksindustrie.

Nog 3 op 10 gaat (eerder) niet akkoord met de stelling dat roken een verslaving is en bijgevolg geen vrije keuze meer.

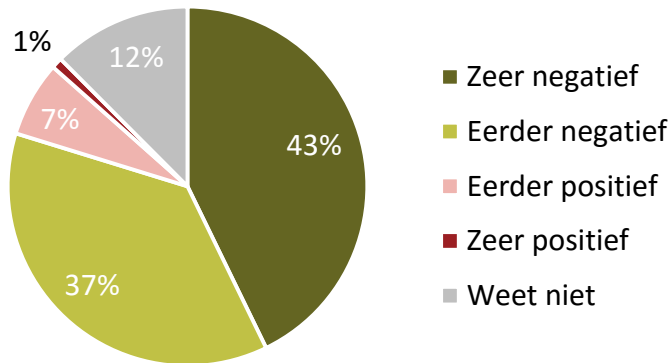
	Geslacht		Leeftijd							Regio			Sociale klasse				Rookgedrag		
	Man	Vrouw	15-17	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	+65	VL	BR	WA	1-2	3-4	5-6	7-8	Niet-rokers	Ex-rokers	Rokers
	n=1676	n=1872	n=129	n=340	n=578	n=595	n=621	n=522	n=763	n=2115	n=339	n=1094	n=1075	n=830	n=704	n=939	n=1597	n=1163	n=788
De overheden moeten zeer terughoudend en transparant zijn inzake hun contacten met de tabaksindustrie	84%	81%	77%	76%	83%	82%	83%	81%	89%	81%	86%	85%	87%	85%	81%	79%	84%	86%	75%
Roken is een verslaving en bijgevolg geen vrije keuze meer	64%	63%	65%	61%	61%	62%	63%	64%	67%	59%	69%	69%	60%	64%	63%	68%	61%	63%	70%

Opmerking: inclusief antwoordoptie 'Weet niet'

Verhouding tot tabaksindustrie

De overgrote meerderheid (80%) heeft een negatieve mening over de tabaksindustrie

Algemene mening over tabaksindustrie

Hoewel alle groepen een negatieve houding hebben ten opzichte van de tabaksindustrie hebben 18-34 jarigen iets vaker een positief beeld in vergelijking met de rest. 65+ hebben net een zeer negatief beeld.

In Vlaanderen is het beeld ook net iets beter dan in Wallonië. Hetzelfde zien we bij de laag opgeleiden, die een iets positiever beeld hebben terwijl hoger opgeleiden vaker een negatief beeld hebben.

Rokers hebben vaker een positief beeld dan niet rokers.

Verhouding tot tabaksindustrie

De overgrote meerderheid (80%) heeft een negatieve mening over de tabaksindustrie

Geslacht		Leeftijd								Regio			Sociale klasse				Rookgedrag		
Man	Vrouw	15-17	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	+65	VL	BR	WA	1-2	3-4	5-6	7-8	Niet-rokers	Ex-rokers	Rokers	
n=1676	n=1872	n=129	n=340	n=578	n=595	n=621	n=522	n=763	n=2115	n=339	n=1094	n=1075	n=830	n=704	n=939	n=1597	n=1163	n=788	

TOP 2: 'eerder positief' + 'zeer positief'

Algemene mening t.o.v. tabaksindustrie (incl. 'weet niet')	9%	7%	5%	12%	12%	7%	7%	7%	4%	8%	9%	6%	7%	7%	8%	9%	3%	5%	22%
--	----	----	----	-----	-----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Basis: Allen (n=3.548)

ROOKGEDRAG IN BELGIË

22% van de Belgen geeft aan te roken, met een grote meerderheid van Belgische rokers die dagelijks rookt (17% van de Belgen).

De penetratie van rokers ligt hoger bij de volgende bevolkingsgroepen:

- ✓ 45-54 jarigen (30%)
- ✓ In Wallonië (26%)
- ✓ Bij de lagere sociaaleconomische klassen (28%)

Bij de oudere leeftijdsgroepen is een groter deel **gestopt met roken** (55-64j: 44%; +65j: 56%), hetzelfde geldt voor respondenten met kinderen (40%), in Vlaanderen (36%) en de sociale klasse 5-6 (40%). Ondanks het groter aandeel rokers bij mannen, zien we ook hier een groter aandeel dat gestopt is met roken (39%).

Conclusies

Rookgedrag in België

Leeftijd

Het aantal rokers stijgt geleidelijk aan vanaf 18 jaar met een piek tussen 45-54 jaar. Daarna daalt het aantal rokers weer.

We zien dezelfde piek bij het aantal sigaretten per dag; niet alleen roken er meer 45-54 jarigen, ze roken ook vaker.

Geslacht

Vrouwen zeggen vaker neen tegen sigaretten dan mannen, meer vrouwen hebben nooit gerookt in vergelijking met mannen.

Sociale klasse

Belgen uit de laagste sociale klasse hebben meer kans om te roken en om meer te roken.

Regio

In vergelijking met de rest van België roken er meer Walen.

Gemiddeld roken dagelijkse rokers in België 15 sigaretten per dag.

Jongeren (15-24j), jongvolwassenen (25-34j), ouderen (65+j) en rokers uit hogere sociaaleconomische klassen roken minder sigaretten per dag.

45-54 jarigen en de laagste sociale klassen roken meer.

AANKOOP SIGARETTEN OF ROLTABAK

Sigaretten en roltabak worden **voornamelijk aangekocht in de dagbladwinkel (34%)** en het **grootwarenhuis (30%)**.

Bovendien worden rokers het meest geconfronteerd met tabaksreclame in de dagbladwinkel.

Het aanschaffen van sigaretten en roltabak via vrienden of straatverkopers is uiterst zeldzaam (minder dan 1%)

DRAAGVLAK VOOR MAATREGELEN OM HET AANTAL ROKERS TE VERMINDEREN

Enkele (potentiële) maatregelen om het aantal rokers te verminderen kwamen aan bod doorheen de studie.

69% van de Belgen vindt dat alle tabaksreclame op de verkoopplaats zou verboden moeten worden en 61% vindt dat neutrale sigarettenpakjes verplicht moeten zijn. Ook de helft van de rokers schaart zich achter deze beide maatregelen.

Minder dan de helft vindt dat de **verkoop van tabaksartikelen geheel verboden** zou moeten worden (43%). Vooral rokers en 45 tot 64 jarigen zien dit niet zitten. Bij jongvolwassenen tussen 18 en 34 jaar is reeds 53% voor zo'n verkoopverbod.

Een overgrote meerderheid (83%) vindt dat **een overheid zeer terughoudend en transparant moet zijn inzake haar contact met de tabaksindustrie.**

Suzanne Dautzenberg

Senior expert – Social and
Strategic Research

Tel. +32 16 74 24 25

Suzanne.Dautzenberg@gfk.com

Amber Hoefkens

Senior executive – Social and
Strategic Research

Tel. +32 16 74 29 85

Amber.Hoefkens@gfk.com

